

керівниками щодо ознайомлення з особливостями особистості підлітків, які мають акцентуації. Проведення такої роботи сприятиме збереженню психологічного здоров'я підростаючої особистості.

Вплив особистісних якостей старшокласників на їх професійне самовизначення

Косівчук К.М. СДПУ ім.А.С.Макаренка

Проблема професійного самовизначення сьогодні є дуже актуальною, адже обрання професії - це не просто вдало чи невдало прийняте в юності рішення, а один з найважливіших аспектів і умов людського щастя, впевненості в собі, необхідності людям. Період юності-період самовизначення. Саме період старшого шкільного віку є сензитивним для формування життєвих планів а також для професійного самовизначення. Існує чимало психологічних досліджень, які присвячені особливостям самовизначення. Цим питанням займались: Є.А.Клімов, Н.С.Пряжніков, Дж.Холланд, Є.Гінсберг та інші.

Є.А.Клімов відмічає вісім основних факторів які визначають професійний вибір: позиція старших у родині, позиція однолітків, позиція шкільного педагогічного колективу, особисті професійні та життєві плани, здібності та їх прояв, домагання на суспільне визнання, інформованість про ту чи іншу професійну діяльність а також схильності [1].

Основними факторами вибору професії є інтереси, здібності, темперамент, характер. Інша важлива група факторів складається з: рівня підготовки, стану здоров'я, інформованості світу професій. Виділяють також соціальні характеристики: оточення, освітній рівень батьків.

Професійне самовизначення старшокласників пов'язане з різноманітними якостями, серед яких дуже важливими є: темперамент та комунікативні здібності. В залежності від темпераменту можна виконувати відповідну діяльність і це буде запорукою її успішності. Також різні професій вимагають від людини різного рівня розвитку комунікативних здібностей.

Нами було проведено дослідження для виявлення взаємозв'язку особливостей професійного самовизначення з рівнем комунікативних здібностей та типом темпераменту.

В дослідженні брали участь 30 учнів 9 - Б класу ЗОШ №18 м.Суми. Були застосовані наступні методики:

1. Диференційно-діагностичний опитувальник ДДО Є.А.Клімова.
2. Методика виявлення комунікативних та організаторських здібностей (КОС -2).
3. Тест опитувальник Айзенка.

Досліджувані, які обирають тип професії «людина-людина» мають переважно сангвінічний або холеричний темперамент. Більшість з них мають середній рівень комунікативних здібностей - 58.3%. Високий рівень комунікативних здібностей найбільше виявився у сангвініків. Тип професії «людина - техніка» мають досліджувані переважно з середнім рівнем комунікативних та організаторських здібностей. У типа професії «людина-природа» було виявлено низький рівень комунікативних та організаторських здібностей, переважаючий темперамент у цих досліджуваних - меланхоліки. Досліджувані з типом професії «людина-знакова система» мають середній рівень комунікативних здібностей або нижче середнього та середній рівень організаторських здібностей. Це флегматики та холерики. Жодних закономірностей не було виявлено у типа професії «людина - художній образ».

Таким чином, проведене нами дослідження показало, що практичному психологу при здійсненні профорієнтаційної роботи зі старшокласниками важливо підкреслити роль впливу особистісних якостей на професійне самовизначення.

Література:

1. Грецов А.Г. Выбираем профессию. Советы практического психолога. СПб: Питер, 2008. - 224с.:ил.
2. Климов Е.А. Как выбирать профессию: Книга для учащихся старших классов. - М.: Просвещение, 1990. - 159 с: ил.
3. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения. - М.: Академия, 2004 - 304 с.

Психологічні особливості рівня розвитку особистісної зрілості старшокласників

Скринник А.А. СДПУ ім. А.С.Макаренка

Поняття зрілості надзвичайно широке і багатозначне. Проблема зрілості – одна з центральних проблем психології